

IEDEREEN WELKOM!

[08]

BULLETIN VOOR REGIONALE VOGELACTIVITEITEN

ARDEA IS EEN REGIONALE NATUURPUNT - VOGELWERK GROEP ACTIEF IN ANTWERPEN ZUID | HOBOKEN-KIEL-WILRIJK-EDEGEM-HOVE

MAANDAG
16 MEI
2016
VOGELEXCUR-

SLOW!

SLOW! staat voor 'rustig aan, tijd nemen om de vogels te laten komen en ze uitvoerig bekijken'. We beperken ons per halve dag tot één of twee goede observatieplekken. Niet zo zeer het aantal gespotte vogels telt, wel de manier waarop we ze kunnen observeren. Attent zijn voor wat opduikt, terwijl je zittend afwacht in het gras of vanaf een dijkje of een zitbank zitten loeren, of rustig wandelend op een kort traject proberen de aanwezige en passerende vogels te observeren en herkennen. Eenvoudigweg: naar vogels kijken zonder stress. Zo proberen we iets meer van hun gedrag, geluid en biotoop te leren. En dat op een geconcentreerde maar gezellige manier, samen maar wat apart kan ook, en met steeds enkele ervaren vogelaars, en kenners (qua fotografie, tekenen, geluiden...) in de buurt die je kunnen bijstaan met raad en tips. Een ontspannend én leerrijk moment voor stille genietters, leergierige luiaards, beginnende vogelfotografen en –tekenaars, maar ook voor liefhebbers van directe, intense natuurbeleving!

Praktisch:

- Leiding: Joris Van Reusel (0486/836.234).
- Gidsen en kenners: Guy Borremans, Kathy De Lange en Wim Mertens
- Aanmelden gewenst: mail naar ardea@hobokensepolder.be of bel Joris.
- Meebrengen: gepaste kledij, verrekijker (telescoop), camera, vogelgids, (schetsgerief), deken, lunchpakket. Fietspomp, reparatiekit.

KBR, ...OP EEN MOOIE PINKSTERDAG

SLOW! VOGELXCURSIE IN DE POLDERS VAN KRUIBEKE (HELE OF HALVE DAG)

Op deze mooie Pinksterdag kan je niet thuis blijven zitten en moeten we er samen op uit. En daarvoor hoeven we niet zo ver te gaan want aan de overkant van de Schelde ligt een stuk prachtige (nieuwe) natuur op amper een boogscheut van ons werkingsgebied: de polders van Kruikebe, Bazel en Rupelmonde. We introduceren vandaag het SLOW!-concept in deze voegelexkursie. Als deelnemer kan je kiezen voor een halve of een hele dag.

VOORMIDDAG (TE VOET) - EINDE VAN DEEL 1 OMSTREEKS 12.30 UUR.

- Afspraak: om 9.00 uur aan 't Spant, Boomsesteenweg 333, Wilrijk (met de fiets).
- Of om 9.30 uur aan het veer van Hoboken, Leo Bosschartlaan, Hoboken (met de fiets of te voet).
- Of om 10.00 uur aan het veer van Kruikebe, Scheldelei, Kruikebe (met fiets of te voet).

In de voormiddag vertoeven we samen "om en rond de kijkwand" van Kortbroek. In dit heerlijke kleine moerasgebiedje zijn op een boogscheut van elkaar zeker heel wat watervogels (eenden, kluten, aalscholvers, reigers...) en zangvogels te spotten. Je kan er vanaf een dijk, een bruggetje of ponton rustig vogels observeren die er wel wat volk gewend zijn (wandelaars, joggers, fietsers). Je kan ze dus redelijk goed benaderen. Fotografen en tekenaars, neem je gerief dus zeker mee! Ook de nabije Scheldeoever, en het noordelijk deel van de polder van Kruikebe kunnen we vanaf deze plek rustig observeren. Tijdens de middag, en bij goed weer, picknicken we in het gebied. Bij minder goed weer kunnen we terecht in een nabije taverne.

NAMIDDAG (MET DE FIETS) - EINDE CA 17 UUR, OF CA 22 UUR*

- Afspraak: om 14.00 uur aan het veer van Kruikebe, Scheldelei, Kruikebe (met de fiets)
- In de namiddag starten we terug bij Kortbroek. Wie wil kan dan zelfstandig een prachtige, lange wandeling maken, maar samen met bioloog en ANB-medewerker Wim Mertens verkennen we per fiets de Polders van Kruikebe. Dit is de officiële naam van het overstromings- en natuurgebied langs de Schelde tussen Kruikebe en Rupelmonde. We houden enkele langere pauzes bij de zogenaamde 'tijdscapsules' (infopunten) waar we genieten van het uitzicht over de verschillende deelgebieden. Naast een inwijding in de geschiedenis, de toekomstige ontwikkelingen en het beheer van het gecontroleerd overstromingsgebied (GOG), het gecontroleerd gereduceerd getijdegebied (GGG), het weidevogelgebied en de broekbossen zal er voldoende tijd zijn om te luisteren en te kijken naar de aanwezige vogels. Roerdomp, woudaapje, bruine kiekendief, sprinkhaanzanger, snor ... horen zeker tot de mogelijkheden. We eindigen omstreeks 17.00 uur in de Duiventoren in Bazel, hopelijk op het terras waar je ook nog iets kan eten. Van hier uit kan je zelfstandig (of in groep) terug naar het veer fietsen.
- (*) Voor de echte die harders is er nog de mogelijkheid om vanaf 19.30 uur mee naar bevers te gaan speuren aan de Rupelmondse Kreek. Vanaf één uur voor zonsondergang (20:30u) is de trefkans best groot. In dat geval fietsen we in groep terug zodat we de laatste veerboot van 22 uur naar Hoboken halen.

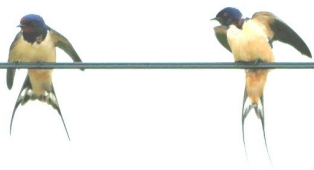
ZATERDAG
21 MEI 2016
2 JULI 2016
ONDERZOEK

ZWALUWEN IN ONZE REGIO?

VERKENNINGSTOCHT MET DE FIETS

Doorheen de geschiedenis werden zwaluwen steeds als geluksbrengers beschouwd. Vreemd dus dat de mens de prachtige huis- en boerenzwaluw stillaan verbant uit zijn omgeving. Angst voor vogelpoep op de stoep maakte al vele typische huiszwaluwnestjes onder dakgoten kapot.

Boerenzwaluwen. Foto: L. Van Schoor

Praktisch:

- Afspraak: 't Spant, Boomssteenweg 333, Wilrijk, aan het kerkje, met de fiets!
- Vertrek: om 09.00 u, einde ca 12.00 u
- Gids: Luc Van Schoor 0494/33 63 09
- Leiding: J. Van Reusel (0486 83 62 34)
- Meebrengen: fiets, verrekijker, camera,...

Industrialisatie van de landbouw laat niet meer toe dat vogels in stallingen broeden, dus die blijven meer en meer gesloten voor boerenzwaluwen die net daar graag broeden. Zo is het met deze geweldige natuurlijke insectenverdelgers de laatste jaren erg slecht gesteld geraakt bij ons. Een afname van 75 % van de populatie huiszwaluwen sinds de jaren '70 werd vastgesteld! Boerenzwaluwen: ca 80 à 90 % achteruit! Alle hens aan dek dus om te redden wat gered kan worden, en in te grijpen met kunstnesten, biotoopbescherming etc. Natuurpunt wil dit samen met gemeenten en lokale besturen concreet maken op lokaal niveau. Daarom neemt ARDEA de handschoen op om dit broedseizoen een verkenning te houden van de resterende zwaluwen in ons werkingsgebied.

We doen dit een eerste keer per fiets, op 21 mei. Op 2 juli organiseren we dan een tweede ronde. Het traject loopt allicht langs Groenenhoek en Klaverblad, en wordt bepaald aan de hand van recente waarnemingen. We gaan waarschijnlijk ook wel eens 'den boer op...'. Het niet verstoren van broedende zwaluwen (en hun gastheren) is een code waar we ons absoluut aan houden.

ZONDAG
22 MEI 2016
STUDIE
ARDEA

BONTE VLEGENVANGERS IN HET MASTENBOS

VOGELCURSIE

**EXTRA
AANBOD!**

Illustratie: Mauro Van Reusel

Praktisch:

- Afspraak: 't Spant, Boomssteenweg 333, Wilrijk
- Vertrek: 7.30 uur, terug om 12.00 u
- Leiding: Joris Van Reusel (0486/836.234)
- Gids: Ria Verduyck (Natuurpunt Antw. Noord)
- Aanmelden verplicht via mail naar ardea@hobokensepolder.be, voor 20 mei, m.v.v. vervoersmogelijkheden.
- Kostendelend rijden aan 0,07 eur/km
- Meebrengen: Verrekijker, warme regen vrije kledij, waterdicht schoeisel.

Sinds een paar jaar is het 178 ha grote Mastenbos te Kapellen een erkend natuurgebied, in beheer door het Agentschap voor Natuur en Bos. ANB herstelt het open karakter van dit prachtige loofbos door het verwijderen van rododendrons en het ontbossen van oude heidegronden. Zo is dit bos opnieuw een vogelrijk gebied geworden, met vele spechten maar ook nachtzwaluwen. De meest opvallende vogelsoort is hier de bonte vliegenvanger. Onder impuls van natuurbeschermers en -gids Robert Wynants werden hier massaal veel nestkasten opgehangen en opgevolgd. Nu telt het Mastenbos allicht de belangrijkste populatie bonte vliegenvangers van de Vlaamse Kempen. Een aantal kasten is goed zichtbaar vanaf het pad, door het open karakter van dit eikenbos. In deze tijd van het jaar hebben deze vogeltjes al jongen, en zijn ze druk in de weer met het zoeken en transporteren van voedsel. Zo is de kans op waarnemingen ervan redelijk groot. ARDEA kreeg de kans om met gebiedskenners Ria Verduyck een groepje van ca. 15 personen mee op pad te sturen. Schrijf snel in! Tijdens de wandeling (op goede bospaden) letten we natuurlijk ook op andere bos- en zangvogels.

ZATERDAG
28 MEI 2016
ONDERZOEK

ARDEA ISM NP ZUIDRAND

BROEDVOGELMONITORING IN GROEN NEERLAND (N° 3)

Derde van drie excursies om de broedvogels van dit nieuwe Wilrijkse natuurgebied voor het eerst in kaart te brengen. Op 23 april en 7 mei werden de eerst twee inventarisatieronden gehouden. (Let op: deze datum vervangt de eerder vermelde 4e juni!)

Er wordt gewandeld vanaf zonsopgang tot een stuk in de voormiddag. Medewerking en hulp is welkom, maar deelname is beperkt tot een klein team om verstoring te beperken en om aandachtig te kunnen luisteren. Aanmelden op voorhand is dus verplicht, via e-mail aan Luc. Afspraakplaats en -uur wordt aan de deelnemers meegegeven en vermeld op de blog.

Praktisch:

- Leiding: Luc Van Schoor (0494/33 63 09), luc.vanschoor@scarlet.be

ZONDAG
29 MEI 2016
VERWING

ARDEA-STAND OP HYDEPARKFEEST

HYDEPARKSTRAAT, HOBOKEN (NABIJ STATION HOBOKEN POLDER)

Praktisch: 14-18 uur

- Leiding: Joris Van Reusel
- We zijn op zoek naar helpers bij opbouw en bemanning van de stand! Mail naar ardea@hobokensepolder.be

Wie het kleine niet eert...bekomt nooit een netwerk van kleine stedelijke natuurgebiedjes. Net als voor de Hollebeekvallei, ijverde Natuurpunt afdeling Hobokense Polder jarenlang voor het behoud van dit stukje groen, verborgen tussen achterkanten, magazijnen en tuinen. En nu is het zover, het Hydepark wordt een echt natuurgebied en dat wordt feestelijk bekend gemaakt. Op dit feest, met plechtige inhuldiging door officiële instanties, zal Ardea haar werking bekendmaken d.m.v. een standje. Wie komt even helpen?

DONDERDAG TOT ZONDAG
2 TOT 5 JUNI 2016
VOGELEXCURSIE

ARDEA

Praktisch:

- Vertrek: 't Spant, Boomsesteenweg 333, Wilrijk om 7.30 u op donderdag 2 juni
- Prijs: 160 eur, met verblijf in Natuurvriendenhuis De Hondsrug, nabij Noordlaren
- Kostendelend vervoer aan 0,07 euro/km.
- Gids: Luc Van Schoor, Dick Schoppers e.a.
- Leiding: Joris Van Reusel, Kathy De Langhe

VOGEL-4-DAAGSE GRONINGEN

NIEUWE NATUUR IN NOORD NEDERLAND

Met oprechte excuses voor al wie in deze periode geen verlof kan nemen of moet studeren programmeerden we deze vogel-studiereis in de beste periode om tal van bijzondere vogelsoorten in hun broedgebieden te kunnen observeren. Het noorden van Nederland kent een enorme rijkdom aan natuur, gaande van bos- en veengebieden, weide- en moerasgebieden tot de Waddenkust. Deze variatie in landschappen trekt heel wat vogels aan, waaronder ook zeldzame soorten zoals sternes (zwarte, witwang-, witvleugel-), reigers, rallen, roofvogels (visarend, grauwe kiekendief), steltlopers (kemphaan, grutto), futen (geoorde en roodhals-). Excursies naar o.a. de Onner- en Oostpolder, de Onlanden, de Wieden, het Fochteloërveen en Diependal staan op het programma. Lokale gidsen en SOVON-tellers begeleiden ons hierbij. Bij het verschijnen van dit bulletin zijn de inschrijvingen (19 pers.) afgesloten. Deelnemers ontvangen kort vooraf het programma en praktische info.

DINSDAG
14 JUNI 2016
VERGADERING

ARDEA

Praktisch:

- Afspraak: lokaal De Ijsvogel, aan de ingang van Fort VII, Legerstraat 40, Wilrijk
- Start: om 20 u en einde rond 22.00 uur
- Leiding: Joris Van Reusel, Eddie Schild

ARDEA'S UILENWERKROEP

ACTIEF HANDEN UIT DE MOUWEN STEKEN VOOR UILEN (+ VALKEN)

In 2014 startte ARDEA met een regionaal uilenonderzoek. Het voorkomen van de bosuil, kerkuil, steenuil en zelfs ransuil werd globaal in kaart gebracht. Dat onderzoek loopt nog steeds, zij het met focus op enkele gebieden. Zo'n 20-tal mensen werken hier aan mee. In 2015 beslisten een tiental onder hen om de komende jaren ook actief de handen uit de mouwen te steken om de weinige maar o zo boeiende uilen in ons werkingsgebied beter te beschermen en ondersteunen. Hierbij wordt beroep gedaan op de steun en expertise van de Steenuilwerkgroep van Natuurpunt en de Kerkuilenwerkgroep Vlaanderen. De eerste broedkasten voor kerkuil en steenuil werden gemaakt en deskundig geplaatst in Hoboken en Wilrijk, en een project in Hove staat op stapel. Ook voor torenvalken werden broedkasten geplaatst, waarvan al één met succes. Tijdens deze bijeenkomst maken we een stand van zaken op en plannen de verdere acties. Wie hier in de nabije toekomst actief aan wil meewerken is van harte welkom!

ZONDAG
3 JULI 2016
VOGELEXCURSIE

ARDEA

SLOW!

Omdat dit een SLOW!-vogelexcursie is, maken we geen lange wandelingen maar blijven we wel lang op en rond één of maximaal twee plekken hangen. We doen het rustig aan en nemen de tijd nemen om de vogels te laten komen en ze uitvoerig te bekijken. Zo proberen we iets meer van hun gedrag, geluid en biotoop te leren. En dat op een geconcentreerde maar gezellige manier, samen maar wat apart kan ook, en met steeds enkele ervaren vogelaars, en kenners (qua fotografie, tekenen, geluiden...) in de buurt

Praktisch:

- Afspraak: 't Spant, Boomsestwg 333, Wilrijk.
- Vertrek: 7.30 u, einde ca. 12.30 u.
- Kostendelend vervoer aan 0,07 euro/km.
- Leiding: Joris Van Reusel, Guy Borremans, Kathy De Lange
- Aanmelden gewenst voor 1 juli, mail naar ardea@hobokensepolder.be of bel Joris via

KALLO-KALLO ...WAT RUISCHT ER IN HET RIET?

SLOW! VOGEXCURSIE IN HET GROOT RIETVELD VAN KALLO (HALVE DAG)

Bij het begin van de grote vakantie, met de examenstress achter de rug en de beats van de zomerfestivals op de achtergrond, zoeken we de rust op van het Groot Rietveld in Kallo. In dit prachtige natuurgebied, vlakbij de Waaslandhaven, bevindt zich één van de grootste rietvelden van ons land. En dat zit (niet alleen in deze tijd van het jaar) vol vogels. Eén van de meest bijzondere vogelsoorten die hier sinds enkele jaren weer tot broeden komt, na vele jaren afwezigheid uit onze regio is het wondermooie woudaapje. Deze kleinste reigerachtige is nog steeds zeer zeldzaam maar doet het de laatste jaren gelukkig weer wat beter (dankzij biotoopherstel). Hij leeft teruggetrokken in het riet en struikgewas van het moeras, en is vooral actief in de schemering. Daarom is het woudaapje een moeilijk waar te nemen soort. Maar begin juli wordt deze schuchtere vogel wat meer zichtbaar omdat hij dan ook overdag actief naar voedsel (kleine visjes) zoekt om zijn jongen te voeden. Hij vliegt dan vaker over het riet en laat zich zo af en toe zien. Met wat geluk krijg je 'm dan ook even te zien in een struik of op een rietstengel. (Foto: adult mannetje). Maar ook andere typische vogels van rietmoerassen krijg je hier in deze periode wel vaak te zien, zoals baardmannetjes, geoorde fuut, visdiefjes, kleine karekieten en Cetti's zangers. Genoeg aanleidingen om een halve dag op de loer te gaan liggen naast het rietveld, en te observeren wat er hier beweegt.

Foto: Guy Borremans

OP HOGE POTEN

CURSUS STELTLOPERS

11,16,20,24,28 AUGUSTUS 2016

AUGUSTUS 2016

CURSUS

ARDEA

OP HOGE POTEN | CURSUS STELTLOPERS

THEORIE: DONDERDAG 11, DINSDAG 16, WOENSDAG 24 AUGUSTUS ('S AVONDS, 19.30U)

PRAKTIJK: ZATERDAG 20 (VM), ZONDAG 28 AUGUSTUS (HELE DAG)

In deze nieuwe cursus belichten we een boeiende groep vogelsoorten die één ding gemeen hebben: ze hebben allen hoge pootjes, wat hen in staat stelt om in ondiepe waters te bewegen op zoek naar voedsel. Dat maakt hen sierlijk, elegant en fascinerend. Maar ook hun trekgedrag, vaak in groepen van duizenden vogels samen, is adembenemend. Sommige soorten als kluut en wulp laten zich makkelijk herkennen, maar heel wat steltlopers lijken erg op elkaar, en het vergt kennis en oefening om ze te kunnen onderscheiden. Bij het begin van het trekseizoen, waarin vele steltlopers langs onze kust- en riviergebieden passeren, serveert ARDEA u een reeks lessen en excursies om tussen de pootjes het vogeltje te leren zien! Daarvoor staan de lesgevers, allen gepassioneerde en ervaren ornithologen en gidsen als Koen Leyssen, Gerald Driessen, Eric De Keersmaecker en Luc Van Schoor met 3 avondlessen en 2 praktijkexcursies garant. Niet te missen! Noteer alvast de data, details volgen in de afdelingsbladen van juli en via onze blog.

- Vanaf 1 juli openen de inschrijvingen. Prijs: 24 eur (leden) en 32 eur (niet leden).
- Plaats: CC Moretus, Berkenrodelei, Hoboken. Coördinatie: Joris Van Reusel (0486/836.234).

ZONDAG
14 AUGUSTUS

2016

VOGELEXCURSIE

STELTLOPERSTOCHT (NL)

Geheel in het thema van de cursus, neemt ARDEA u weer mee naar de beste steltlopersplekjes van Zeeland. Een niet te missen zomerklassieker! Meer info via blog en bladen, maar noteer alvast:

- Vertrek om 8.00 u, kostendelend rijden, en zeker zonnecrème meebrengen!
- Gids: Luc Van Schoor, Leiding: Marc Hofman (0494/56.01.07 of marc.hofman3@telenet.be)

ZATERDAG
27 AUGUSTUS 2016

VOGELRINGDAG

ARDEA

SING-SING... I'VE GOT TO RING!

KENNISMAKING MET HET VOGELRINGWERK IN RINGSTATION BROEK DE NAEYER

Na eerdere bezoeken aan de ringstations van De Kuifeend (2013) en Essen (2014) is ARDEA dit jaar te gast op het ringstation van het natuurgebied Broek De Naeyer te Willebroek. Ringer en natuurgids Eric Callebaut toont ons in de praktijk hoe het ringen van vogels voor wetenschappelijk onderzoek verloopt. In deze tijd van het jaar trekken heel wat moeras- en zangvogels uit het noorden al door onze streken, op weg naar het zuiden om daar te overwinteren. Dat levert kansen om vogelsoorten die je niet zo vaak te zien krijgt beter te leren kennen. Tussen twee ringsessies is een wandeling in het natuurgebied voorzien.

- Leiding: Luc Van Schoor (0494/33 63 09). Beperkt aantal deelnemers (15) om verstoring te vermijden, dus inschrijving is nodig d.m.v. storting van 3,00 (leden) en 5,00 eur (niet-leden) p.p.. De opbrengst gaat integraal naar het ringwerk (voor aankoop materiaal).

Praktisch:

- Afspraak: 't Spant, Boomsestwg 333, Wilrijk
- Vertrek: 07.30 uur, terug ca 12.30 uur
- Kostendelend rijden (0,07 eur/km)
- Vooraf inschrijven: stort het bedrag p.p. op rek. BE81 523080650424 van Natuurpunt Hobokense Polder mmv "ringstation 2016".

Visarend (Foto: Guy Borremans)

ZONDAG
4 SEPTEMBER 2016

VOGELEXCURSIE

ARDEA

3° VOGEL-VERASSINGSTOCHT

Zonder voorplanning beslissen we pas daags voordien waar deze tocht heen leidt... Spannend, maar wel optimaal om te kunnen inspelen op de actualiteit van boeiende waarnemingen. Bij het vertrek verneem je pas waar de excursie naar toe gaat. Laat je verrassen, maar wees gerust: het wordt weer een onvergetelijke dag boordevol vogels!

- Vertrek om 8.30 u aan 't Spant te Wilrijk, hier terug om 18.30 u. Gids en leiding: Luc Van Schoor en Wim Roelant (resp. 0494/33 63 09 en 0477/34.07.21) Kostendelend rijden.

ZATERDAG
24 SEPTEMBER 2016

ONTMOETING

ARDEA

ARDEA'S JAARLIJKSE HERFST-BIJEENKOMST

INFO- EN ONTMOETINGSMOMENT (+ VERKIEZING VOGELFOTO VAN HET JAAR 2016)

Vanaf dit jaar organiseren we nog slechts één maal per jaar een ontmoetingsmoment, in een aangepaste formule: het wordt hét ARDEA-moment van het jaar met rapportages over de voorbije onderzoeken (uilen, inventarisaties, tellingen...), een presentatie van het jaarprogramma voor 2017, een boeiende gastspreker en veel tijd voor ontmoeting tussen pont en pint. We voorzien ook een lekkere maaltijd, zodat het programma overloopt van de namiddag in de avond. Noteer alvast de datum, en schrijf je in d.m.v. een mailtje naar ardea@hobokensepolder.be. Het programma wordt begin september in detail aangekondigd. Alvast een tipje van de sluier gelicht: Patrick Dictus, deskundige groen en beheer van de Stad Antwerpen komt het stedelijk bos- en groenbeheer toelichten. Welke rol spelen vogels daarbij?

- De locatie aan de rand van het Fort 5 te Edegem is een schitterende plek voor deze gelegenheid (lokaal van vzw OTG, in Hangar 27, Parklaan). Aanvang om 15.00 u, maaltijd rond 18 u, 'vogelcafé' tot 23 u.

Visdiefje (Foto: Kathy De Langhe)

meer ARDEA-info via

<http://ardea.hobokensepolder.be>

ardea@hobokensepolder.be

www.hobokensepolder.be

www.zuidrand.be

Met dank aan Sights of Nature, Brugge.

ARDEA
ACTIVITEITEN
MEI-SEPTEMBER 2016
[08]